

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

- От: **доц. д-р Деница Горчилова**
катедра „Публична администрация“, УНСС
п.н. 3.7 „Администрация и управление“,
н.с. „Организация и управление извън сферата на материалното
производство (институции на гражданското общество)“
- Относно: дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“
по п.н. 3.8 „Икономика“, н.с. „Маркетинг“ в УНСС
- Автор: **Индрит Бими**
Тема: Job Satisfaction among Nurses in Albania: An Internal Marketing Viewpoint
for an Effective Nurse Leadership
- Основание: участие в състава на научното жури по защита на
дисертационния труд съгласно Заповед № 1690/ 09.07.2021
на Зам.-ректора по НИД и МС на УНСС

1. Информация за дисертанта

Индрит Бими има впечатляващ опит в областта на медицинските науки и сестринските грижи – той има бакалавърска и магистърска степен по Сестрински грижи, бил е гост-лектор в множество университети и преподава в Университета на Дурес. Има практически опит в управлението на здравна информация и като началник на спешно отделение. Всички тези факти от биографията му правят много логичен избора на област и тема на докторската му дисертация.

Г-н Бими е докторант на свободна подготовка към катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“ от 2018 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Структурата на дисертационния труд отговаря на общите стандарти и изисквания. Разработката е доста обемиста - тя съдържа 182 страници текст, 24 страници библиография и 6 приложения на общо 37 страници. Въпреки че в съдържанието са показани две глави, налице е **стандартна структура от 3 части** – теоретична (анализ на съществуващи проучвания), методологична и аналитична

(резултати, дискусия, заключения и препоръки) части. Те не са напълно балансирани по обем, но представят ясно идеите и търсенията на автора. Текстът се движи логически от теоретичните основания и ограничения към направеното от докторанта теренно проучване. Дисертацията съдържа 53 фигури и 106 таблици, които допълнително илюстрират, обобщават или подкрепят идеите и доказателствата. Конструкцията на разработката може да се определи като **логична и изчерпателна**. Тя демонстрира много ясно богатия опит на г-н Бими в албанската здравна система и по-специално в областта на сестринските грижи, както и изключително високите му изследователски умения.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Комплексният характер на сестринската професия, съчетан с предизвикателствата на здравната система и проблемите с текучеството на сестринския персонал, изглеждат много сходни в България и Албания. Така че темата на дисертацията е **релевантна** не само за албанското, но и за нашето общество. Избирайки да изследва начините за измерване на удовлетворението от работата и как то да стане действен елемент от управлението на здравния персонал, докторантът показва дълбоко разбиране на актуален проблем.

Последователната, логична и много ясна **изследователска инфраструктура** е една от най-силните черти на дисертацията. Тя е детайлно описана във въведението (и още по-добре обобщена в автореферата) и в началото на втора глава. **Обект** на дисертацията са медицинските сестри, работещи в албанската здравна система, а **субект** – тяхното удовлетворение от работата. Приемам формулировката на обекта, но бих добавила към субекта корелацията на факторите, които увеличават или намаляват удовлетвореността, тъй като според мен реално това е фокусът на изследването.

Основната **цел** – да се оцени удовлетвореността от работата на албанските медицински сестри и да се формулират препоръки за увеличаването ѝ чрез подхода на вътрешния маркетинг – се постига чрез прилагане на съществуващ, но модифициран въпросник. Целта е декомпозирана на изследователски задачи и три кореспондиращи им **хипотези**. Това определя и структурата на цялостната разработка. Авторефератът добавя още един важен елемент на изследователската инфраструктура – **ограниченията** – който, не може да бъде открит в цялостния текст на дисертацията.

Г-н Бими събира данни чрез **модифициран въпросник**. Той използва вече съществуващ подход, но го видоизменя, за да го направи по-холистичен. Бих отбелязала това като положителен изследователски подход. Всеки съществуващ и прилаган/апробиран инструмент, който е доказал ценността си, би трябвало да се използва креативно, за да верифицира данни, за събирането на нова информация и за извеждане на заключения, без допълнително да се натоварва оперативната работа на медицинските сестри и техните мениджъри. Поради новостта на подхода, въпросникът е не просто приложен, но и допълнително тестван и прецизиран.

Използваните **статистически методи** са внимателно подбрани и напълно адекватни. Те не оставят съмнение в качеството и надеждността на заключенията, изведени от резултатите от полевата работа.

Теренното проучване е с високо качество, то формира ядрото на дисертацията. Най-силен елемент на разработката е именно неговата приложимост. Поради ценността на набраната информация, препоръчвам на автора да публикува тази част от дисертацията си във възможно най-кратки срокове.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Целите на дисертацията са постигнати, изследователските методи са адекватни на задачите и хипотезите. Г-н Бими посочва, че като следствие от теренното изследване, дисертацията има **пет приноса**. Не бих препоръчала включването на „критичен анализ и систематизация на предходни изследвания на удовлетвореността от работата на медицинските сестри в Албания“ (принос №2 според автореферата). Въпреки че систематизацията е направена много прецизно и пунктуално, според мен тя е по-скоро инструментална за изследването и не е принос сама по себе си.

Основните резултати са:

- Адаптиране и апробиране на методология;
- Създаване на нов практичен инструмент за измерване, съответстващ на ситуацията в Албания;
- Подходът към удовлетворението от работата като инструмент на вътрешния маркетинг и апробирането на различни променливи, които могат да рефлектират върху работата на медицинските сестри.

Докторантът е осъществил изключително активна изследователска дейност и демонстрира способност да свързва налични теоретични концепции с полеви резултати. Възприемам приносите като **практико-приложни**.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантските изследвания на г-н Бими имат като резултат и няколко публикации. В автореферата са посочени два доклада на научни конференции и две статии, всички публикувани през 2020 година. В текстовете са представени части от докторантското проучване и по този начин те са направени достъпни за предварително дискутиране в научните среди. Предлагам на докторанта да публикува и резултатите от анализа на анкетното проучване в специализирани научни издания по здравен мениджмънт и здравни политики.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът представя точно и ясно основните идеи и тези на автора. Нещо повече, в неговото въведение изследователската инфраструктура е представена в големи детайли, отколкото в дисертацията (вж. т.2 по-горе). Ударението пада върху

изследователската инфраструктура и методологията, основните резултати изключенията. Резултатите от дисертационното изследване са представени акуратно.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Без да подценявам високото качество на дисертацията, имам една препоръка. Във въведението и автореферата могат да бъдат намерени ясно посочени отделните елементи на изследователската инфраструктура, но не и изследователската теза.

- Би ли опитал г-н Бими да **формулира с едно изречение тезата** на своята дисертация?

Може да се каже, че втората част на заглавието – “ефективното лидерство на медицинските сестри” – почти липсва ясно обособено в текста на дисертацията. С оглед на резултатите от теренното проучване и препоръки No. 2 и 3 (стр. 197), бих искала да чуя малко повече размишления от докторанта.

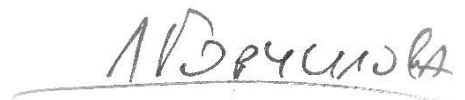
Планиране да представите резултатите на институции като албанското Министерство на здравеопазването и други управляващи системата органи. Споменавате и други заинтересовани страни от рода на главните сестри.

- Кого бихте определил като **лидер на медицинските сестри**?
- Как могат тези лидери да използват резултатите от Вашето проучване в ежедневната и управленската си работа?
- Има ли на ниво здравна система органи/лица, които бихте определил като лидер на медицинските сестри? Могат ли те да използват по различен начин резултатите от изследването?

8. Заключение

Дисертацията на тема “Job Satisfaction among Nurses in Albania: An Internal Marketing Viewpoint for an Effective Nurse Leadership” разработена от Индрит Бими под научното ръководство на доц. д-р Християн Танушев **отговаря на изискванията** за присъждане на ОНС “доктор“. Поради това, препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват „за“.

Автор на

становището:

доц. д-р Деница Горчилова

20 август 2021
год.
София

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

REVIEW OF DOCTORAL THESIS

From: assoc. prof. Denitsa Gorchilova, PhD
Public Administration department, UNWE, Sofia
prof. field 3.7 “Administration and Management”, sc. field “Organization and Management of Non-Material Production (Civil Society Institutions)”

Regarding: thesis for the educational and scientific degree PhD
in prof. field 3.8 “Economics”, sc. field “Marketing” at the UNWE

Author: Indrit Bimi

Title: Job Satisfaction among Nurses in Albania: An Internal Marketing Viewpoint for an Effective Nurse Leadership

Grounds: order No. 1960 / 09.07.2021 for participation in the scientific jury

1. Information regarding the PhD student

Mr. Bimi has an impressive background in the field of medical sciences and nursing services – he holds bachelor’s and master’s degrees in Nursing, has been a part-time lecturer in many universities and is a full-time lecturer at the University of Durres. He has practical experience in managing health care information and as a head of an emergency department. All these facts logically lead to the choice of topic of his PhD thesis.

Mr. Bimi is an individual doctoral student at the Marketing department since 2018.

2. General description of the doctoral thesis

The structure of the thesis conforms to the general principles and requests for dissertations. The text is quite voluminous – it consists of 182 textual pages, 24 pages of bibliography, and 37 pages of 6 appendices. Although the content shows two chapters, there is a **typical three parts’ structure** with a theoretical (with analysis of previous research), methodological and analytical (results, discussions, conclusions and recommendations) parts. They aren’t quite balanced in volume, but present very clearly the ideas and searches of the author. The text flows logically from the theoretical bases, reasoning and limitations to the actual field study performed by the doctoral student. The dissertation contains 53 figures and

106 tables that additionally illustrate, summarize or supplement the flow of ideas and evidences. The construct of the thesis can be characterized as **logical and comprehensive**. It

clearly demonstrates that Mr. Bimi has a great deal of practical experience in the Albanian system of healthcare and nursing as well as very high research skills.

3. Assessment of the scientific and applied results

The complex character of the nursing profession, combined with the challenges of healthcare system and the problems of attaining the nursing staff seem very similar in Bulgaria and Albania. So **the topic of the dissertation is relevant** not only for the Albanian society but also for the one in our country. By choosing to study the ways to measure job satisfaction and to turn it into a working element of the healthcare personnel management, the doctoral student demonstrates deep understanding of a contemporary problem.

The consistent, logical and very clear **research infrastructure** should be outlined as one of the strongest elements of the doctoral study. It is presented in detail in the introduction (and even better summarized in the abstract) and in the 2nd chapter of the dissertation. As **object** of the thesis Mr. Bimi indicates the nursing population of the Albanian healthcare system and as **subject** – their job satisfaction. While I agree with the formulation of the object, I would add to the subject the correlation of factors that increase or decrease that satisfaction because actually that is the focal point of the study.

The main **goal**: to evaluate the Albanian nurses' job satisfaction and to formulate recommendations to increase it through the internal marketing approach, is attained by modifying existing questionnaires. The goal is further decomposed in research tasks and three corresponding **hypotheses**. They predetermine the structure of the whole study. The abstract adds another important element of the research infrastructure – **the limitations** – that cannot be found in the full text of the dissertation.

Mr. Bimi gathers data by using a **modified questionnaire**. He uses already existing approaches but modifies them to make them more holistic. In my opinion this is a plus of the research approach. Any existing and applied instrument that has proved valuable should be creatively used to verify data, gather new information and make conclusions without burdening further the operative jobs of the nurses and their managers. Due to the novelty of the approach, the questionnaire is not only applied but afterwards it is also tested and perfected.

The **statistical methods** are carefully chosen and fully adequate. There is no doubt in the quality and reliability of the conclusions based on the field study results.

The **field research** is of high quality and is the core of the dissertation. Its applicability is the strongest element of the doctoral study and stands out by itself. I recommend the author to publish that part of the study.

4. Assessment of the scientific and applied contributions

The aims of the dissertation are fulfilled, the methods of research work are appropriate to the aims and the hypotheses. Mr. Bimi states that as a result of the field studies the dissertation has **contributed** in five dimensions. I would not recommend citing the

“critical analysis and systematization of previous studies regarding job satisfaction of nurses in Albania” (contribution No.2 in the Abstract). Although this systematization is done with precision and high quality, I find it instrumental to the research and not a contribution by itself.

The core result can be found in the:

- Adapted methodology and its probation;
- The new practical tool that is consistent with the Albanian situation;
- The viewpoint to job satisfaction as an internal marketing tool and the approbation of the different variables that can affect the work of the nurses.

The doctoral student has performed very active research work and has demonstrated his ability to link existing theoretical concepts with field results. I accept the contributions to be **practice-oriented and applicable**.

5. Assessment of the publications

The PhD research of Mr. Bimi has resulted in several **publications**. The abstract lists two papers presented at scientific conferences and two articles, all in the year of 2020. The publications have disseminated parts of the doctoral study and have made possible their early discussion in the scientific community. I would suggest to the candidate to try and publish the new findings of his study also in specialized health management and health policy magazines.

6. Assessment of the abstract

The **abstract** summarizes precisely and clearly the main ideas and theses of the author. What's more, in its introduction the research infrastructure is presented in more detail (see para.2 above). The emphasis is on the research infrastructure and methodology, the main results and conclusions. The results of the dissertation are accurately presented.

7. Notes, questions and recommendations

Keeping in mind the high quality of the entire dissertation, I have one recommendation. In the Introduction and the Abstract, the reader can find very clearly stated elements of the research infrastructure **but a thesis**.

- Would Mr. Bimi try to formulate the thesis of his dissertation in **one sentence**?

Regarding the second part of the title – the one concerning the “**effective nurse leadership**” – one could say that it is almost missing in the text of the dissertation. In the light of the survey results and working on recommendations No. 2 and 3 (see page 197), I would like to hear some more considerations from the PhD student.

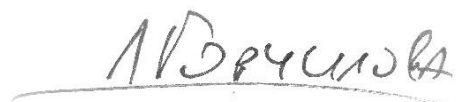
You are planning to present the results to institutions like the Albanian Ministry of Health and other governing institutions. You also mention other stakeholders like headnurses.

- Whom would you call a **nurse leader**?
- How can those nurse leaders use the findings of your survey in their operational and managerial jobs?
- Are there nurse leaders within the governance of the healthcare system? Are there any different lessons that they can learn from your research?

8. Conclusion

The doctoral thesis “**Job Satisfaction among Nurses in Albania: An Internal Marketing Viewpoint for an Effective Nurse Leadership**” prepared by Indrit Bimi under the scientific supervision of assoc. prof. Christian Tanushev, PhD **meets the requirements** for gaining a PhD. Therefore, I would recommend the members of the scientific jury to vote positive.

Reviewer:

assoc. prof. Denitsa Gorchilova

August, 20th 2021
Sofia